

Írás-, könyv-, könyvtártörténet, sajtótörténet 1

nappali tagozat	esti tagozat
Tantárgy kódja: LAIK1B Kreditszáma: 2 A tanóra típusa: ea. és száma: 2 A számonkérés módja: ma. A tantárgy tantervi helye: 1. félév Előtanulmányi feltételek: - Tantárgy státusza: kötelező	Tantárgy kódja: LAIK1EB Kreditszáma: 2 A tanóra típusa: ea. és száma: 10 A számonkérés módja: ma. A tantárgy tantervi helye: 1. félév Előtanulmányi feltételek: - Tantárgy státusza: kötelező

TANTÁRGY CÉLJA:

Művelődés-, könyvtörténeti alapozás, a történeti szemléletmód kialakításának előmozdítása, segíteni a hallgatók szakmai, önismeret formálását és elmélyítését. Ismerjék meg a történelem, a művelődéstörténet és a könyvkultúra közötti összefüggéseket.

TANTÁRGY TARTALMA:

- Könyvtárak a művelődés rendszerében.
- Az emberi közlés kialakulása, fejlődése. Az írás megjelenése, fejlődése, jelentősége.
- A kézírásos könyv létrejötte, jellemzői. Híres kódexek. Az írófelületek változása.
- A papírgyártás fejlődése. A könyvnyomtatás feltalálása.
- A könyvnyomtatás elterjedése Európában és Magyarországon. Ősnyomdászok, ősnyomtatványok, ősnyomtatvány-katalógusok, bibliográfiák.
- A humanizmus és reneszánsz kor könyvkultúrája, a magyar nyomdászat kezdetei.
- Könyvkultúra a XVI. században, különös tekintettel a magyar nyomdászat fejlődésére. Vándor nyomdászok. Az Alföldi Nyomda története, jelentősége.
- A reformáció, ellenreformáció, a felvilágosodás és reformkor könyvkultúrája.
- A nyomdászat fejlődése a XVII-XVIII. században, a nyomdászat technikai forradalma.
- A polgári könyvkultúra, a klasszicista könyvművészet. Nyomdászat és könyvművészet a XX. században.
- A modern könyvkultúra fejlődése napjainkig. A könyvelőállítás új formái a második világháború után, különös tekintettel a számítógépesítésre.

A hallgatók a félév során csoportos látogatás keretében megismerkednek az Alföldi Nyomda működésével, a Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtárával, és a Zenei Könyvtár tevékenységével.

A félév minősített aláírással zárul, megszerzésének feltétele: legalább egy színvonalas referátum készítése, a kiadott feladatok maradéktalan teljesítése.

KÖTELEZŐ IRODALOM:

1. Barbier, Frederic: A könyv története. Bp, Osiris K., 2005.
2. Bényei Miklós: Egyetemes könyv- és könyvtártörténet 19-20. század. Szöveggyűjtemény. Db. 2001.
3. Csapodyné Gárdonyi Klára: Humanista kódexek nyomában. Bp. 1978.
4. Fülöp Géza: A könyvkultúra a könyvnyomtatás kézműipari időszakában (Gutenbergtől a francia forradalomig). Bp. TK. 1989.
5. Fülöp Géza: A könyv-és könyvtári kultúra a kapitalizmus időszakában (1789-1917) I-II. rész. Bp. TK. 1974.

AJÁNLOTT IRODALOM:

1. Balogh Beáta: 120 éve született Fitz József. = Könyv, Könyvtár, Könyvtáros. 2008. 8. sz. 52-57. p.
2. Barbier, Frederic: A könyv története. Bp, Osiris K., 2005.
3. Borsa Gedeon: Könyvtártörténeti írások. I. A hazai nyomdászat 15-17. század. Bp.: OSZK, 1996.
4. Ecsedy Judit, V.: A könyvnyomtatás Magyarországon a kézisajtó korában 1473-1800. Bp.: Balassi K. 1999.
5. Farkas Csilla – Kerekes Erzsébet: Az Örök Ige. Váradai Biblia Vereben. A restaurálás munkamenete. = Könyv, Könyvtár, Könyvtáros, 2008. 10. sz. 42-44. p.
6. Febvre, L. – Martin, H.J.: A könyv születése. A nyomtatott könyv és története a XV-XVIII. században. Bp: Osiris Kiadó, 2005. 379. p.
7. Fehér Katalin: Hazatértek a sárospataki könyvek = Könyv és Nevelés. 2006. 2. sz. 7-9. p.
8. Fitz József: A magyar könyv története 1711-ig. Bp. M. Helikon, 1959.
9. Galli Katalin: A könyv története. I. A kezdetektől a 15. század végéig. Bp.: Hatágú Síp Alapítvány, 2004.
10. Galli Katalin: A könyv története. II. 1500-tól a 20. század közepéig. Bp.: Hatágú Síp Alapítvány, 2005.
12. Gecse Zsuzsanna: Könyvrestaurálás, állományvédelem a Nógrád Megyei Könyvtárban.= Könyvtári Levelező/lap. 2006. június. 33-35. p.
13. Hangodi Ágnes: Fülöp Gézára emlékeztünk. = Könyv, Könyvtár, Könyvtáros, 2008. 10. sz. 49-53. p.
14. Kalmár Péter: A kétezer éves papír. Bp.: Gondolat, 1980.
15. Károly Gáspár élete és munkássága = Debreceni Theológiai Akadémia Egyháztörténeti Tanulmányok 1993. 21. sz.
16. Kéki Béla: Az írás története. Bp. Gondolat, 1975.
17. Kocsy Anikó: Az enciklopédikus lapok kialakulásának sajátos körülményei Magyarországon XIX. század közepén. = Könyv, Könyvtár, Könyvtáros. 2002. 1.sz. 39-48.p.
18. Kozmáné Sike Emese: Bod Péter „a magyar könyvek rokonszenves szerelmese.” = Könyv, Könyvtár, Könyvtáros. 2001. 3. sz. 36-46.p.
19. Lente Zsuzsanna: Nagylucei Orbán psalteriuma reneszánsz kötésének feltárása. = Könyv, könyvtár, könyvtáros. 2002. 1. sz. 26-30.p
20. Lipták Dorottya: A lipcsei könyvvásár múltja, jelene és jövője. = Könyv, könyvtár, könyvtáros. 2002. 4. sz. 41-46.p.
21. Marosi Ernő: Mátyás király és korának művészete. A mecénás nevelése. = Ars Hungarica, 1993. 1. sz. 11-38. p.
22. Mezei László Miklós: Újra találkozott múlt és jövő. Megnyílt a Magyar Pedagógusok Háza. = Könyv, könyvtár, könyvtáros, 2007. 4. sz. 9-11. p.
23. Nagy Erzsébet: Somogyi Károly gyűjteménye a Szegedi Somogyi-Könyvtárban = Könyvtári Figyelő, 1996. 1. sz. 15-19. p.
24. Pogány György: Gróf Apponyi Sándor emlékezete. = Könyv, Könyvtár, Könyvtáros, 1996. 8. sz. 25-29. p.
25. Praznovszky Mihály: A „pompakönyvtárak” és az olvasói szokások a 19. század közepén. = Könyv, Könyvtár, Könyvtáros. 2000. 9.sz. 26-34.p.
26. Prókai Margit – Verbiás Tibor: Újdonságunk egy régiség. = Könyvtári Levelező/lap. 2007. 9. sz. 3-5. p.
27. Robinson, Andrew: Az írás története. Bp. 2003.
28. Salgó Ágnes, W.: Emlékkönyv a Teleki Téka alapításának 200. évfordulójára. = Magyar Könyvszemle. 2003. 1. sz. 135-140.p.
29. Soltész Zoltánné: Száz éve jelent meg az OSZK első ősnymtatvány - katalógusa = Könyv, könyvtár, könyvtáros. 1995. 9. sz.
30. A. Stoll: A Holt-tengeri barlangok rejtélye. Bp. 1967.
31. Tevan Andor: A könyv évezredes útja. Bp. Gondolat, 1984.
32. Végh Oszkár: Nyomdászat Magyarországon. Bp. Táncsics, 1976.

33. Veszprémy László: A Nyitrai Evangelistarium, az ún. Szelepcsényi-kódex = Ars Hungarica, 1993. 1. sz. 5-10.p.
34. Wehli Tünde: Megjegyzések a középkori magyarországi könyvgyűjtőkről és könyvgyűjtési szokásokról = Ars Hungarica, 1995. 1. sz. 3-24. p.

Tantárgy felelőse: Dr. Goda Éva főiskolai tanár, Ph.D.

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k): Dr. Goda Éva főiskolai tanár, Ph.D.